

Kertomus

Myllymäen saunakautaisesta haavalöyly- paikasta Myllymäen pitäjään Tur- sunperän Kylässä

Kertomukseen kuuluu 3 valokuvaa ja
2 karttaa sekä H. M. 1. 7943:1-18

Lanomalaisuus myykin lopua
kierreeseen uutisen jändöstä, jossa ker-
rotaan Myllymäestä Turunperän kylän
Tuulimyllymäestä tavastusta löy-
döistä ("aseita, pronssikoristuksia ja muu-
ria määrä koristettuja seiväntien palo-
ja"), kääntöji Esikristinallisen Osas-
ton johtaja A. Hackmanin Kivessä Turun
ja Porin läänin maaherran puoleen
(A. X. 1921, 2:0575) pyytämään löytöä Kansal-
liismuseoon lähetettäväksi. Kun kui-
tenkin myöhemmin virkamätkä Laili-
lan Untamalaan asittautui tarpeelliseksi,
päättäväisesti, jonka tehtäväksi
virkamätkä määrättiin, myöskin Feula-
väkseen mätkän varressa antaa selkoa
tästä löydöstä. Sen lunastuksen ma-
keon 100 mk:lla löytäjältä asitti-
ji August Laineesta, jättäen myös
nimismiehelle kuitin siitä että löytö-
äli jo tullut museon huostaan.

Löylypaikka, tunnettu Kylässä
nimellä Myllymäki, sijaitsee Turun-

perän kylän keskellä, pienen Mylly-
mäkeen lortkeran Palo-ojan kaak-
koispuolella, Turunta Tuolevan val-
tammaantien itäpuolella, ennestään
löydöistään Tuunestujen Franttilan
nummen ja Haukareen talon kes-
kivälillä, hiukan Kiinteiden
jätkeinä lähempänä, kuuluen
osaksi Vännin, osaksi Keidiisten
Taloille, joiden takana se sijaitsee.
Mainittujen talojen riihet ovat
mäen liepeillä. Pahikkalan mäen
löytöpaikka on myös lähellä, Mylly-
lymäntä Kappaleen maikka etelään.
Mäki on korkeako, täynnä iso-
ja kivilankareita, enimmäkseen vi-
jelemätön ja aivan metsätön.
Mitään löytöjä ei mäeltä ole
aikaisemmin saatu tuotteen, eikä
sillä ole huomattu myöskään
Kiinteitä muinaisjäännöksiä
olevan.

Tätä mäkeä oli Arvi ja
August Laine useita kausia kai-
vellut, löytäen kaikkialta mu-
staa hylsekkäistä maata, ruu-
panti paviaritiaun paloja, hevosen-
hampaita, palamattomia luuta sekä
jotakin rautaesineitä. Tseen näi-
tä löydöistä sekoja tässä löytö-
paikoittain.

I Löytöjä Vännin Taloon kuuluvaa
ta Myllymäen Koillisosasta

Kahdasta a (Ks. Karttoja 1, 2), mäen
luoteisrinteellä lähellä sen laka, oli
Laine osojen Kivien välillä kaivettu

graitti saviartianpaloja ja hevosenhann
graitta, kaivanta 1 (kaivanta 2!) syvästä
isojen kivien välistä löytynyt puu-
kon (kattunut) ja putkellisen väkä-
keihin, kaivanta 2 samojen kivien vä-
listä, patjoispuolisen rapakiven maa-
keiästä lyhemmän putkellisen vä-
käkeihin ja putkikeihin ilman vä-
kisiä, kaivanta 3 myös syvästä pie-
nen, väännetyt ja särkyneen mietan
sekä kaivanta 4, verraten lähellä joutaa
pienen puukon ja rautanaulan kau-
nan. Paikalla näyttää olevan
n. 6 m laaja maasekainen kau-
staraunio, jonka kehätivet vas-
sinki raunion eteläreunassa
ovat selvästi näkyvissä.

Kaivanta b mäen grakjoispäästä Vä-
nin talon riehen takaa oli Laine löytä-
nyt kauniin mosaiikkikelimen, joka kei-
teki oli hukunut luultavasti kaivanta
a silä kaivannesta, sekä saviartianpaloja.

II Löytöjä Keiäisten Talon kuuluvasta Myllymäen lounaisosasta.

Kaivanta c, raja-aidan toiselta puo-
len raunion a kaivanta, aivanta n. 6
metr., ali 2. löytynyt ison kivien ete-
läpuolelle ladottu kivikehän sisästä tu-
lusraudan (?) kappaleen sekä jonkun savi-
artianmurun.

Kaivanta d mäen korkeimmalta koutaa,
isorta luontaisella näyttävällä kivikas-
tumasta, 2. ali kivien välistä maata puukon.
Saati löytynyt jotakin raudan kappaleita,

jonkun isomman rauta-esineen, joka kei-
tettiin eli ollut niin pahoja raastanut,
että siinä hajosi, palaneita luonnon-
jäätarvottoman runsaasti Saviantianpa-
loja.

Kohdasta e, mäen kaakkoispuolelta,
pellon raijutun alueen kerkeällä, L. al. So-
kamaanta löytyivät runsaasti ta-
viantianpaloja, joihin myös joku naura-
koinen murunen.

Kohdasta f Keiäisten ränken takaa
löytyi sorakuopan reunoista palaneita
ja maasta Saviantianpaloja.

Saviantianpaloja nähti olevan myös runs-
saasti Keiäisten pellolla mäen kaakkois-
osassa, löytökohdan e ympärillä. Maast-
la yleiset isokkaat kivet näyttivät
paikoin olevan hautaraunioita tapaus-
ta järjestyksessä; paikoin melkein suor-
kanteisiksi kehiiksi järjestettyinä. Paitin
hautaraunioita voi näiden "Kiviparos-
ten" joukossa olla myös myllyperästä
sia. Kohdasta a autamistani tiedoista
selviää, että maella on hautaraunioita,
a:sta talteen tulleet löydöt ovat n. 400-
500-luvulta. Mäen liepeillä (esim. e
ja f.) tavattut Saviantianpalot voivat joh-
tua myös rautakautiselta asutukselta
paikalla.

Myllymäen pahoispuolella lähellä
Palo-ojaa olevalla pienellä Kivikaukareen
maella kerättiin myös olevan murto-
palomaata, jollainlaista Laine saati myös Fu-
raunseura Myllymäen kaakkoispuolella
Ojaitserilla Kivikkomäellä.

Helsingissä 24 p. lokak. 1921.

Aarne Ruoponen

K e r t o m u s

Myllymäen rautakautisesta hautalöytöpaikasta Mynämäen pitäjän Tursunperän kylässä.

Kertomukseen kuuluu 3 valokuvaa ja 2 karttaa sekä M.M.l. 7943:1-18.

Sanomalehdissä syyskuun lopulla kierrelleen uutisen johdosta, jossa kerrottiin Mynämäeltä Tursunperän kylän Tuulimyllymäeltä tavatusta löydöstä ("aseita, pronssikoristuksia ja suuri määrä koristettuja saviastianpaloja"), kääntyi Esihistoriallisen osaston johtaja A. Hackamn kirjeessä Turun ja Porin läänin maaherran puoleen (1. X. 1921, n:o 575) pyytäen löytöä Kansallismuseoon lähetettäväksi. Kun kuitenkin myöhemmin virkamatka Laitilan Untamalaan osoitautui tarpeelliseksi, sai allekirjoittanut, jonka tehtäväksi virkamatka määrättiin, myös~~kin~~ tehtäväkseen matkan varrella ottaa selkoa tästä löydöstä. Sen lunastinkin museoon 100 markalla löytäjältä asiointsija August Laineelta, jättäen myös nimismiehelle kuitenkin siitä, että löytö oli jo tullut museon huostaan.

Löytöpaikka, tunnettu kylässä nimellä Myllymäki, sijaitsee Tursunperän kylän keskellä, pienen Mynäjokeen laskevan Palo-ojan kaakkoispuolella, Turusta tulevan valtamaantien itäpuolella, ennestään löydöistään tunnettujen Frannttilan nummen ja Kankareen talon keskivälillä, hiukan kuitenkin jälkimäistä lähempänä, kuuluen osaksi Vännin, osaksi Keiäisten taloille, joiden takana se sijaitsee. Mainittujen talojen riihet ovat mäen liepeillä. Pahikkalan mäen löytöpaikka on myös lähellä, Myllymäestä kappleen^a matkaa etelään. Mäki on korkeahko, täynnänsä isoja kivilohkareita, enimmäkseen viljelemätön ja aivan metsätön. Mitään löytöjä ei mäeltä ole aikaisemmin saatu talteen, eikä sillä ole huomattu myöskään kiinteitä muinaisjäännöksiä olevan.

Tätä mäkeä oli asioitsija August Laine useista kohdin kaivelut, löytäen kaikkialta mustaa hiilensekaista maata, runsaasti saviastianpaloja, hevosenhampaita, palamattomia luita sekä joitakin rautaesineitä. Teen näistä löydöistä selkoa tässä löytöpaikoittain.

I Löytöjä Vännin taloon kuuluvasta Myllymäen koillisosasta.

Kohdasta a (ks. karttoja 1,2), mäen luoteisrinteeltä läheltä sen lakea, oli Laine isojen kivien välistä kaivellessaan, paitsi saviastianpaloja ja hevosenhampaita, kohdasta 1 (kartta 2 1) syvästä isojen kivien välistä löytänyt puukon (katkennut) ja putkellisen väkäkeihään, kohdasta 2 samojen kivien välistä, pohjoispuolisen rapakiven melkein alta lyhemmän putkellisen väkäkeihään ja putkikeihään ilman väkäsiä, kohdasta 3 myös syvästä pienen, väännetyt ja särkyneen miekan sekä kohdasta 4, verraten läheltä pintaa pienen puukon ja rautanaulan kannan. Paikalla näyttää olevan n. 6 m laaja maansekainen hautaraunio, jonka kehäkivet varsinkin raunion eteläreunassa ovat selvästi näkyvissä.

Kohdasta b mäen pohjoispäästä Vännin talon riihen takaa oli Laine löytänyt kauniin mosaiikkihelmen, joka kuitenkin oli hukkunut luultavasti kohdalle a sitä kaivellessa, sekä saviastianpaloja.

II Löytöjä Keiäisten taloon kuuluvasta Myllymäen lounaisosasta.

Kohdasta c, raja-aidan toiselta puolen raunion a kohdalla, aidasta n. 6 metr., oli L. löytänyt ison kiven eteläpuolelle ladotun kivikehän sisästä tulusraudan (?) kappaleen sekä jonkun saviastianmurun.

Kohdasta d mäen korkeimmalta kohtaa, isosta luontaiselta näyttävästä kivikasautumasta, L. oli kivien välistä maata penkoessaan löytänyt joitakin raudan kappaleita, jonkun isomman rauta-esineen, joka kuitenkin oli ollut niin pahoin ruostunut, että aivan hajosi, palaneita luumuruja ja tavattoman runsaasti saviastianpaloja.

Kohdasta e, mäen kaakkoisnurkasta, pelloksi raivatun alueen keskestä, L. oli soramaasta löytänyt runsaanlaisesti saviastianpaloja, joukossa myös joku nuorakoristeinen murunen.

Kohdasta f Keiäisten riihen takaa löytyi sorakuopan reunasta palaneesta maasta saviastianpaloja.

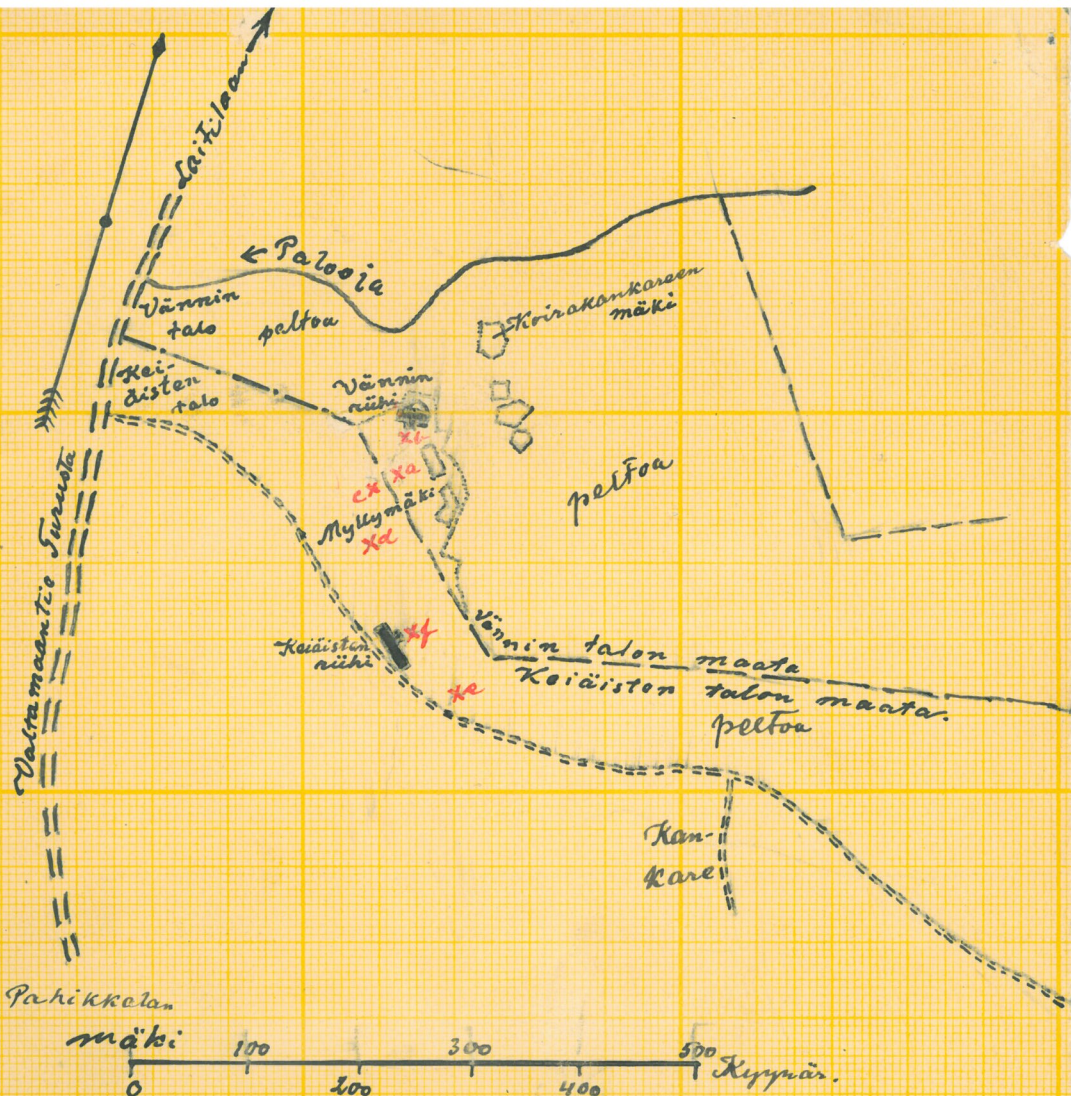
Saviastianpaloja näytti olevan myös runsaasti Keiäisten pelolla mäen kaakkoisosassa, löytökohdan e ympärillä. Mäellä yleiset isohkot kivet näyttivät paikoin olevan hautaraunion tapaisessa järjestyksessä, paikoin melkein suorakaiteisiksi kehiksi järjestettyinä. Paitsi hautaraunioita voi näiden "kivipanosten" joukossa olla myös myllynperustuksia. Kohdasta a antamistani tiedoista selviää, että mäellä on hautaraunioita; a:sta talteen tulleet löydöt ovat n. 400- 500-luvulta. Mäen liepeillä (esim. e ja f) tavatut saviastianpalat voivat johtua myös rautakautisesta asutuksesta paikalla.

Myllymäen pohjoispuolella lähellä Palo-ojaa olevalla pienellä Koirakankareen mäellä kerrottiin myös olevan mustaa palomaata, jollaista Laine sanoi myös tavanneensa Myllymäen kaakkoispuolella sijaitsevilla kivikkomäillä.

Helsingissä 24 p. lokakuuta 1921.

Aarne Europaeus.

Fransilan
nummi.

Kartta 1.

Myllymäki

Tursun perä,
Myllymäki.

Jäljennöksen mukaan
Vännin talon kardasta,
joka on tehty 1700-luvun
lopulla.

Myllymäen löytöpaikat (a-f)
suunnilleen silmämäärän mu-
kaan merkinnyt A. Europæus
19. X. 1921.

H. M. L. 7943.

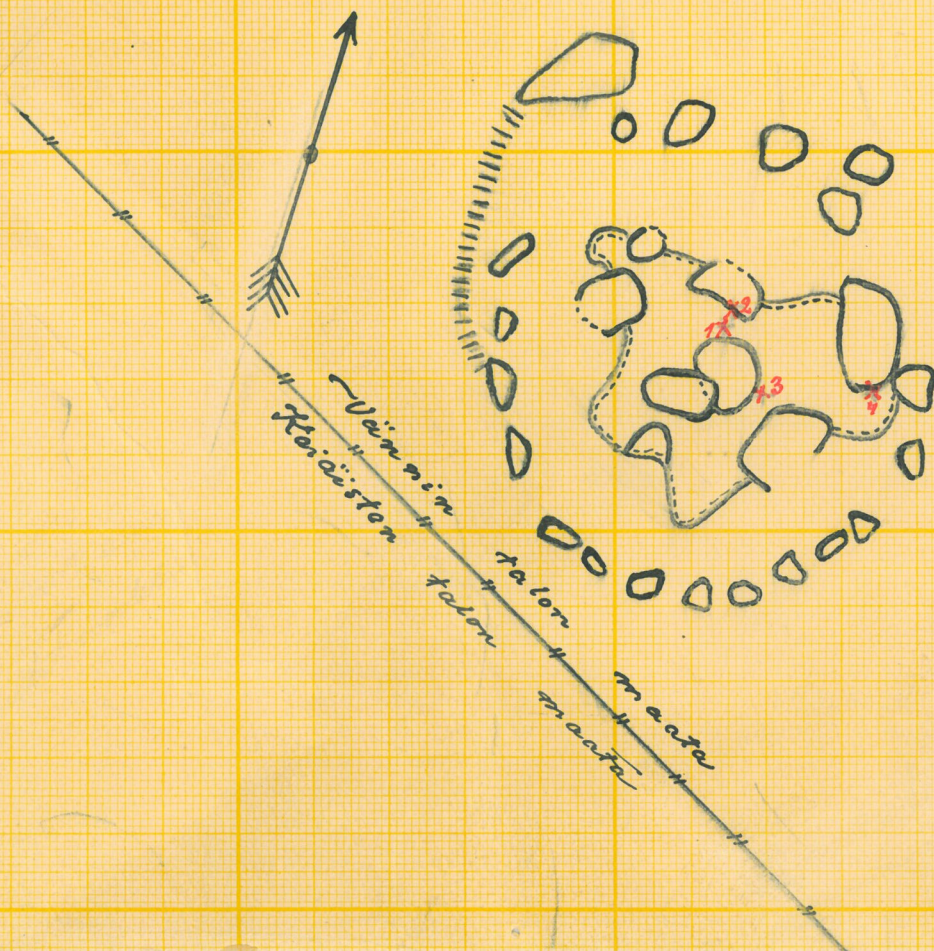
Kartta 2.

Erikoispiirustus
löytökohdasta a
Myllymäellä.

tehty A. Es. 19. X.
1921.

----- A. Laineen kaiva-
man alueen raja.
x1-4 Rauta-esineiden
löytökohdat.

Mynämäki, Fursungerä, Myllymäki.

5563.

Myllymäki, valokuvattuna
idästä päin, Kankasen
talon luota.

Myllymäki, valokuvattuna
lännestä päin, Vännin Talon
takaa. Mies seisoo löytökoh-
dalla v. Näinmännä v. va-
semmalla Vännin rücker pääty,
keskellä Vännin ja Keisäisten
raja-aita, mäen päällä, puhelin
Aalpartin oikealle, raunio d.

5562

5564

Näköala Myllymäestä lään-
teen päin. Etualalla pengot-
tu hautaraunio a Mylly-
mäestä. Taustalla yllänä
Juntilan talo, joka on samalla
mäellä, kuin löydettiin Juntilan
Juntilan Talon.

Valok. 19. X. 1921, sumuinen
ja pimeä sää.
A. Euronen

2.

Kynämäki, Turunperä.

A. Europaeus - 21.